

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De sancto Hilario pictauensi episcopo Sermo

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

De sancto Hilario Fo. CLXIX

Qui ad iusticiā erudiūt multos: erūt q̄i stel-
le in p̄p̄tias cōmunitates. He. Abi.

dium dñi tui. Huius itaq; exemplo studet
mus deo fuisse fideliter vt inter bonos et
fideles dñi suos iucunt: et tādē in gaudiū
dñi perennit̄ introduci mereamur. Amē

Tertius est pastus virtua-

lis exemplationis. In Jo. x. dicit q̄ bonus
pastor: cui p̄p̄tias oues emiserit: an eas va-
dit. Et p̄ bona exempla: et implendo ea q̄ do-
cet. Nō enī sufficit ouib; bona dicere q̄ ne-
cessariū ē et facere. q̄ dicit Aug. Bū doce-
re et male viuere: est seipm̄ cōdemnare. Et
sic dicit Greg. Dū pastor p̄ abrupta scie-
tā dicit: necesse ē vt grex ad p̄cipitiū seq̄tur.
Jo. ad Tit. ij. In ouibus p̄be te exemplū
bonoz operū: in doctrina: in integritate: in
guitate. Sic faciebat b. siluester: q̄ adeo fi-
de et morib; resp̄debat vt nō solū a chri-
stianis: v̄p̄tā a paganis mirō diligere af-
fectu. Per hāc itaq; pastoralē diligentiā vt
seruus bon⁹ et fidelis intravit in gaudiū
dñi. i. Pe. v. Pascite q̄ in vob̄ est gregem
dei: p̄uidetes nō coacte s; spontanee huius
v̄m̄neq; turpis lucri grā: s; volūtariē: ne-
q; vt dñantes in dens s; forma facti gre-
gis ex aio. Hec ibi. Et nota q̄ dicit: nō co-
acte s; spontanee. i. non amaro aio s; libero
et charitate. alias enī nō esset seru⁹ bon⁹.
Nota etia; q̄ dicit: neq; turpis lucri grā. i.
p̄pter questū tpalem aut vanā glam s; vo-
lūtariē p̄p̄tias hōrez diuinū. neq; vt dñantes
et ranc; elati p̄ sup̄bia: s; facti forma. i. ex
plar gregis: p̄ scām p̄uerationē exemplare
alias enī nō essent sui fideles. Et deinde
sequit̄ remuneratio eū dicit ibidē. Et cū ap-
paruerit p̄nceps pastor p̄cipietis imarces-
cibile eterne gl̄ie coronā. Hec ibi. Et dicit
etia; itaq; p̄t q̄m gl̄iosus siluester fuit fide-
lis seru⁹ et bonus. Bon⁹ inquit p̄pter cha-
ritatiuā affectionē Nam charitas eoq; ani-
mā vnit deo facit eā p̄cipare diuinā bo-
nitatē et sic facit eā bonā p̄cipatiuē. q̄ sic
dicit Luc. xvij. Nemo bon⁹ nisi solus deus
Dicit aut̄ hō bonus p̄ p̄cipationē diuine
bonitatis que h̄i p̄ charitatē p̄ quā mens
hūana adheret ip̄i sūmo bono. et v̄p̄ spiri-
tus cū deo efficit̄ iuxta illud apl̄. j. Co. vj
Qui adheret deo v̄p̄ sp̄s ē. Fidelis autē
dicit p̄ talento; sibi cōmissoz p̄uofā dis-
p̄nitionē ad laudē dei et gl̄iam. Jo. tā dē
meruit audire illā dulcissimā dñi vocem.
Euge sue bone et fidelis rē. Intra in gau-

De sancto Hilario p̄cauensi ep̄i dōpo Sermo

Vos estis lux

mundi. Mat. v. Sic in celo po-
suit deus luminaria copaliā vt
lucerent sup̄ terrā. vt scribit Gen. j. Ita in
celo militantis eccl̄ie posuit diuersa lumina
naria ad illuminandas mentes hoim. Ipse
q̄ p̄p̄tias est luminare mā q̄ sol. q̄ dicit
Jo. vij. Ego sū lux mundi. Ipa autē virgo
sacratissima m̄ dei est luminare etiā mā
gnū: min⁹ tñ q̄ p̄mū. Cañ. vij. Pulcra vt
luna q̄ illuminat noctē hui⁹ mundi. Glossa
autē apl̄ et alij sancti sunt q̄i stelle splēdēt
Et p̄cipue illi q̄ nō solū vite sanctitate splē-
duerūt s; et doctrine claritate oñderunt q̄
ter discernenda sit p̄tus a vicio et lux a te-
nebris Gen. j. Posuit stellas in firmamen-
to celi vt luceret sup̄ terrā et p̄ssent diei ac
nocti et diuiderent lucez ac tenebras. His
itaq; dicit sp̄aliter dñs. Vos estis lux mū-
di. Inter istos autē rutilantissime splēdu-
it gl̄iosus chri⁹ p̄fessor hilari⁹ q̄ multipl̄
citer eccl̄iam illustrauit. Jo. vere dicit p̄t
lux mundi Lux in quā habens tres nobilit̄
simas p̄ditiones

Primo splendoris pulcritudinē. Sive
splendorem speciosum.

Secundo ardoris plenitudinē. Sive ardo-
rem copiosum.

Tercio vigoris fortitudinē. Sive vi-
goris fructuosum.

Primo igitur fuit huius hilarius lux
mundi splendorē huius speciosū. Eccl̄.
xxvj. Lucerna splēdens sup̄ casside
labrii sc̄m̄. Mat. v. Neq; accēdunt lucery
nā et ponūt eā sub modio: s; sup̄ cādelabru
vt luceat oib; q̄ in domo sūt. Habuit autē
gl̄iosus hilari⁹ triplicē lucē splendorē.

Primo splendorē sapie luminose.

Secundo splendorē reticētie p̄uofe

Tercio splendorē effulgētie miraculose.

Primo habuit splendorē

Ver. De scō Hilario epō

sapie lumine. Sap. vi. Clara ē et q̄ nūq̄
marcescit sapia. Fuit p̄fecto luminosus mlt̄
tū in sapia fidei et diuine leḡ. Hos q̄ li
ros p̄scripsit inf̄ q̄s libros q̄dam de di
uina trinitate cōp̄lauit: in quibz mltū elu
cidit mysteriū trinitatis.

Secōdo habuit splēdorē re
lucentie p̄uiose. Dat. v. Lucent lux yza co
ram hoibz vt videant opa yza bona et glifi
cent p̄zem. 2c. et. j. Tim. iij. Exemplū esto
fidelitū in p̄bo et p̄uicatione. Btūs em̄ hi
larius mox grauitate et virtutū sanctitate
pollebat.

Tertio beat⁹ hilarius ha
buit splendorē effulgentie miraculoz. Ps.
Illuxerunt conuulsiones tue orbiterre. Cū
em̄ esset in p̄cilio q̄dam: terra se in altū ele
uauit vt sedē sibi p̄beret vt postea dicem⁹
Ire cū semel rediret p̄crauiā a loco q̄dam
in q̄ cum alijs ep̄is p̄uenerat de veritate. si
dei disputatur⁹: et ad insulā gallinariā de
scendisset: oēs sp̄entes q̄bz plena ē illa insu
la ex sui visione su gabat: et in medio insule
palū fixit nec ampli⁹ eis licuit spaciū illud
occupare qd̄ vetuit. Item cuz eet p̄crauis
infantē sine baptismo defunctū suis. Goyi
bus vite restituit. Nā tādū iacuit in pulue
re donec parit⁹ surgerent senex de orōne et
infans de morte.

Secūdo fuit btūs hilari⁹ lux mun
di h̄ns ardorē copiosum. Jo. v. Gl
le erat lucerna ardēs et lucēs Eccl̄.
i. Quasi ignis effulgens et q̄i thus ardēs
in igne. Habuit autē triplicē ardorē

Primo ardorem interne deuotionis in
flammatiūm.

Secundo ardorem superne irradiatio
nis diffusiuū.

Tertio ardorem extere persecutionis
toleratiūm.

Primo habuit ardorē in
terne deuotionis inflammatiūm. Erat ei vir
deuotissim⁹. Deuotio q̄ppe vt d̄t hugo li.
de fructibz orandi est p̄ et hūilis affectus
in deū. Erat autē totus b̄ri hilarij affectus
in deū eleuat⁹. Nam et p̄mit⁹ ykorē h̄ns et
filiā i laicali habitu monasticā ducebat vi
tam sp̄ sedulus in diuino fuitio: sed mlt̄o
ampli⁹ cū in p̄crauiā ep̄m elect⁹ fuit. Cū

recte hilari⁹ d̄t ab hilaritate: q̄ in dei ful
tū sp̄ valde hilaris erat. ps. Seruite d̄no
in leticia. et. ij. Loz. ij. D̄iprem enim d̄o
torem diligit de⁹.

Secōdo beat⁹ hilari⁹ habuit
ardorē superne irradiationis diffusiuū. i.
radioz superne doctrine atq̄ instructionis.
Dat. xxiij. Fidelis seruus et prudēs quoz
p̄stituit d̄ns sup familiā suā vt d̄t illis d̄
bū in rge. Beatus p̄fecto hilarius greḡ
d̄nico celesti cibo doctrine pascēbat: et a lu
pis. i. hereticis viriliter defendēbat. Pon
it itaq̄ dicere illud Joā. x. ca. Ego sum pa
stor bō. Non em̄ videns lupos venientes fa
git: sed oues cōmissas imo et totā franciā
ab hereticoz rabie viriliter defendēbat. Cū
de p̄z quantū zelū habuerit ad diuinū do
norē et aiā salutē. ij. Reg. xij. zelo zelus
sum p̄ d̄no deo.

Tertio beatus hilari⁹ ha
buit ardorem extere persecutionis tolerati
uū. Ex ardore nāq̄z charitat⁹ multa aduer
sa patientissime sustinuit. j. Loz. xij. Du
ritas oia suffert. Multas vtiq̄ p̄secutiones
p̄ fide sustinuit heretic⁹ resistendo. Nāpe
ne sol⁹ ip̄e inf̄ ep̄os catholici⁹ erat. Semel
autē ad suggestiōnē vnoz hereticoz ep̄oz
imperator: q̄ et hereticoz fautor erat: b̄ri
hilariū cū b̄ro eusebio vercellensi ep̄o i cel
liū relegauit. Sic em̄ sp̄entes et bufones
odorē vineaz fugiunt et noctue lumen sol
odiunt: sic et pueri semp̄ odiunt locustarū
mores et vitā iustoz. ij. Tim. ij. Vēs qui
pie volūt viuere in ch̄o iesu p̄secu. patienter

Tertio fuit btūs hilari⁹ lux mundi

h̄ns vigorē fructuosū. Ep̄. h. v. Sc̄
tus lucis est in oi bonitate et iustit̄

claritate. Habuit autē gl̄osus hilarius
triplicē vigorē multū fructuosum

Primo vigorē penetratiūm respectu my
st̄ioz

Secundo vigorē confutatiūm respectu
aduersariōz.

Tertio vigorē perseveratiūm respectu
actu virtuosoz.

Primo habuit vigorē pe
netratiūm respectu diuinōz mysterioz.
Eccl̄ xxiij. Profundum abyssi penetrat.
Penetrant q̄ppe gl̄osus hilarius q̄mā
būana sinit fragilitas abyssi diuinōz. Nā

et adeo pfunde atq; igeniose loquitur et seri- pte de ineffabili diuine trinitatis mysterio q; pcellentissim; ille doctor Aug; fatef no intelligere verba ipsius. vt recitat magister in pmo sent. distin.

Scdo habuit vigore osu

ratiuu respectu aduersarioꝝ fidei. f. hereti- coz. Prouer. xxiij. Tur sapiens fortis est. Et ibidē. r. c. Dissipat impios vir vlt rex sapiens. Tu em vbiq; arriana heresis pul- lularerz ab iperatore data esset licentia vt oēs epi conuenirēt et de fidei pitate dispu- tarent: cū aduenisset scus hilarius: et elo- quentia arriani epi ferre nō poterat. Act; viij. Non poterant resistere sapie et spiritui q; loq; baf. Et ad dictoꝝ epoz petitionē re- dire pictauā cōpulsus est. Leo aut rpe Leo papa hereticoꝝ pfidia deptrauat: oiz epoz p- ciliū puocauit q; puocatis: hilarius nō voca; aduenit: qd audies papa pcepit ne aliq; ei locū daret: aut sibi assurgeret. Tu f; fuisse ingressus dixit ad eum papa. Tu es hilarius? Gallus. Lui ille. Non sū inq; de gallia nat; h; in gallia cōs. Et si tu es hila- rius in gallia: ego sū leo romane sedis apli- cus. Lui hilarius? Et si sis leo nō tū de tribu iuda. vide virile animi sui pstantiā et fortitudinē in gl'ioso fidei defensore q; sol; coia epoz mltitudine si verē infidelitate pape prudētissime argue e. Apo. ij. Esto fidelis vsq; ad mortē et dabo tibi coronaz vite. Tunc aut papa cū indignatione sur- rexit dicens. Expecta modicū donec redeā et tibi iura meritū tuū reddā. Lui hilarius? Si nō redieris q; s mibi p te rnsurus erit. Et ille coner; ait. redibor tuā supbiā bu- miliabo. Tu q; papa ad secreta loca p natu- re necessitate iussit: disinteria mortu; e. ibidē oia sua miserabilis p; p; aens in testina. Interea aut videns hilarius neminē sibi locū dare patient ferens in terrā se posuit dicens. Dñi est terra Statizq; nutu diuio terra illa se extulit vsq; ad alioꝝ epoz eqli- tate: et sioque hoies honorare dedi gnabā tur: de mirabilis honorauit. Iuxta pmissū saluatoris Jo. xij. Si q; s mibi mltitauerit honorificabit eū p; meus. Cum igit nun- tiaret papa miserabilis defunct;: surgens hilarius oēs assistentes epos in fide catholi- ca pfirmavit: et pfirmatos ad ppria remisit

Et sic q non vocatus aduenerat: cuiq; ve- h nienti nemo assurgere voluerat nutu diuini no factus est oim pfidens et toti caput cō- aliq. Hoc aut miraculū de morte Leonis pape dubitationem habz. Tu q; historia ecclesiastica nihil de hoc loquit. Tum q; ali- que papā talis nois tunc fuisse chronica nō restat. Tum q; hieronym; dicit q; serā rbo; mana ecclia sp; imaculata pmanit et in fut- turo manebit. Posset tñ dici q; tunc fuisse aliq; papa sic vocat; non qdē canonice ele- ctus sed tyrannice intrusus: vlt forte libert- us papa q; constatio heretico faucebat alio- nomie dictus ē leo. Hoc tñ est certissimū q; beat; hilarius hereticos pfirmavit. Sap. vij. Sapiam nō vincit malicia.

Tertio habuit vigore pse

ueratiuu respectu actuu p; uoioꝝ Prouer. iij. Iustoz semita quasi lux splendens pce- dit et crescit vsq; ad pfectū diē. et Mar. x. et. xxiij. Qui pseuerauerit vsq; in finē hie saluus erit. Perseuerauit aut beatus hila- rius in fide et charitate chri; vsq; in finē fir- missim;. In cui; testimoniu eū esset e secu- lo migratur; claritas qdā nimia quā etiā p; h; et leontius ferre nō poterat super eū venit. postmodūq; paulatim recedente lumine ad dñm migravit. Floruit at circa annū dñi. ccccl. sub constantio: et diem clau- sic extremū plenus optimis operib; p; d. de summo bono. Tunc deo placet nostra bona conuersatio quando bonū qd incho- amus pseueranti sine complem;. Pr; itaq; q; qm beat; hilarius merito d; lux mudi. lux in quā splendoris speciosi: ardoris coy- piofi: et vigoris fructuosi. Ad hanc itaq; lucem mentis oculos attollamus vt splen- didissimis eius ragijs per viam salut; di- rigamur et ad qetis eterne portū tandē p- tingere valeam;. Amen.

De sancto Mauro abbate Sermo.

Ad detevigila

te et orate. Marci. xij. In his verbis nos hortatur dominus nostre salutis amantissimus. emulato ad- tria nobis pernecessaria.

